

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM
2016-05-24
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
282-16

KONKURRENSVERKET	
2016-05-25	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbl

SÖKANDE

Bokningssystemet Nya Samtid AB, 559009-4008
Sveavägen 138
113 50 Stockholm

MOTPART

Tolkförmedling i Väst, 222000-2972
Box 11305
404 27 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad
LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 412122

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	031 - 711 78 59	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Tolkförmedling i Väst AB (fortsättningsvis TFV) genomför en upphandling av bokningssystem för beställning av tolkar och översättare, fakturering av beställare/kunder, utbetalning av arvode till utförarna av tjänsterna, m.m. Upphandlingen genomförs i form av öppet förfarande. Enligt förfrågningsunderlaget avser TFV att anta det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Vidare framgår att den kvalitativa utvärderingen av de anbud som uppfyllt de obligatoriska kvalificeringskraven genomförs i två steg; omgång 1 innebär en utvärdering av den skriftliga presentationen av det erbjudna bokningssystemet, omgång 2 en visning och en muntlig presentation av systemet samt en genomgång av genomförandeplanen.

Av TFV:s upphandlingsrapport framgår att anbuden från två leverantörer (Artwise AB och Bokningssystemet Nya Samtid AB) blivit föremål för en fullständig utvärdering. TFV meddelade tilldelningsbeslut den 30 december 2015. Av beslutet framgår att TFV avsåg att teckna kontrakt med Artwise AB (nedan Artwise).

YRKANDEN, M.M.

Vad Nya Samtid AB yrkar och anför

Bokningssystemet Nya Samtid AB (nedan Nya Samtid) yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts genom att Artvise's anbud utesluts från utvärderingen.

Nya Samtid yrkar i andra hand att – under förutsättning att bolaget inte i enlighet med förstahandsyrkandet tilldelas kontraktet – att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att poängsättningen i utvärderingens *Omgång 1, skriftlig presentation*, korrigeras så att Artwise tilldelas 85 poäng och Nya Samtid 195 poäng.

Anbud lämnades i upphandlingen genom att anbudsgivaren fyllde i ett särskilt anbudsformulär. Anbudsformuläret skulle undertecknas av behörig företrädare för anbudsgivaren. Det anbudsformulär som Artvise lämnat saknar underskrift och uppfyller därmed inte kraven för att utvärderas.

TFV har understrukit vikten av att allt är ifyllt genom texten: "Kontrollera noga att samtliga krav är besvarade". TFV hävdar nu att det inte är ett krav att anbudsformuläret ska vara undertecknat. Detta faller på sin egen orimlighet, då skulle man kunna låta bli att svara på något annat krav i anbudsformuläret med hänvisning till att man i ett annat dokument sagt att man "uppfyller alla krav". Det är även gängse praxis att man skriver under sanningsförsäkran separat från själva anbudet och anbudsformuläret innehåller just dessa delar.

Eftersom komplettering från Artvises sida uppenbarligen inte skett innan tilldelningsbeslutet meddelades har det ankommit på TFV att utesluta Artvise. Nya Samtid har lidit skada eftersom TFV rätteligen skulle ha förkastat Artvises anbud och Nya Samtids anbud skulle då ha rankats som det ekonomiskt mest fördelaktiga i enlighet med anbudskriterierna och därmed ha antagits. Dock vill Nya Samtid förtydliga att man inte hävdat att Artvises anbud saknat underskrift. Nya Samtid menar att förfrågningsunderlaget stipulerade att anbudslämnare med omsorg skulle tillse att anbudsformuläret var ifyllt. Detta var en förutsättning för att anbudet sedermera skulle kunna utvärderas.

Förfrågningsunderlaget i en upphandling ska vara så klart och tydligt att en leverantör på grundval av detsamma kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse. Enligt aktuellt förfrågningsunderlag ska ett antal frågor besvaras skriftligt. För detta fanns ett kalkylark, där TFV formulerat kraven på bokningssystemet. Anbudslämnarna anmodades att fylla i

om och hur respektive krav uppfylldes. Vissa av dessa krav var bör-krav. Om leverantören uppfyllde dessa och *förklarade hur de uppfylls*, kunde en högre poäng erhållas. Emellertid har TFV tilldelat poäng felaktigt då full poäng getts även när leverantören inte har beskrivit *hur* kravet uppfylls.

För kraven i kalkylbladets punkter A6:2, B1:12, B2:9, B3:13, B5:11 och B6:17 har Artvise vitsordat att bör-kravet ingår i dess erbjudande men har inte lämnat någon beskrivning av *hur* kravet uppfylls. Anbudet har trots det tilldelats full poäng för dessa bör-krav. Sammantaget gör dessa felaktigheter att utvärderingen av Artvises anbud ska minskas med 110 poäng.

För kraven i punkterna A4:9 och B5:11 har Nya Samtids anbud fått för låga poäng vid utvärderingen.

A4:9: TFV har felaktigt gett Nya Samtids anbud 5 poäng i stället för korrekta 10 poäng. I punkten ställs kravet att *"Användarsnittet bör vara anpassat till personer med funktionshinder, dvs. med bildtexter och tooltip"*. Nya Samtid har svarat att bokningssystemet har tooltip men att det inte har några bilder och därför inga bildtexter. TFV har inte ställt några krav på att det ska finnas bilder i bokningssystemet och man försöker undvika bilder i datasystem för att göra dem mer anpassade till personer med funktionshinder. Nya Samtids svar är ett konstaterande att bildtexter inte finns och inte kan finnas då det inte finns några bilder. Skulle TFV i framtiden välja att lägga in bilder i bokningssystemet kommer dessa att ha bildtexter då det finns stöd för det.

B5:11: TFV har felaktigt gett Nya Samtids anbud 0 i stället för 15 poäng. I punkten ställs kraven att *"Kund/beställare bör kunna godkänna/signera uppdragets rapportering på tolkens enhet"* och att *"Kund/beställare bör ha möjlighet att kunna använda sig av tolkens enhet (mobiltelefon) för att god-*

känna tidsrapporteringen/attestera via egen inloggning/identifikation". Av Nya Samtids svar framgår både *att* kravet uppfylls och *hur* det uppfylls.

TFV:s inställning i målet

TFV anser att förvaltningsrätten ska avslå ansökan och anför bl.a. följande.

I avsnitt 2.4.1. i anbudsförfrågan anges att "*Anbud ska lämnas elektroniskt och undertecknas av behörig företrädare för anbudsgivaren*". Med anbud menas enligt praxis, om inte annat anges i förfrågningsunderlaget, samtliga handlingar som anbudsgivaren har lämnat in till den upphandlande myndigheten för att uppfylla kraven i förfrågningsunderlaget. Begreppet anbud är således inte begränsat till anbudsformulär och det finns inget i kravets ordalydelse som stödjer en tolkning att kraven avser undertecknande av anbudsformuläret. Artwise har i sitt anbud inkluderat ett anbudsbrief som är undertecknat av behörig företrädare för bolaget. Då det inte finns något uttryckligt obligatoriskt krav i upphandlingen att just själva anbudsformuläret ska vara undertecknat och då Artvise's anbud är undertecknat av behörig företrädare för bolaget saknas grund för att utesluta Artwise från upphandlingen.

Skulle förvaltningsrätten finna att upphandlingen har ett krav på att själva anbudsformuläret ska undertecknas – trots att det i kravets ordalydelse saknas stöd för en sådan tolkning – anser TFV att det vore oproportionerligt att upprätthålla ett sådant krav. Anbudet som sådant är undertecknat och avsaknaden av underskrift i anbudsformuläret förändrar inte anbudets innehåll. Ett krav på att undertecknande av ett anbud ska finnas på ett av den upphandlande myndigheten särskilt utpekade ställen är av oväsentlig betydelse för upphandlingen.

Nya Samtid har uttryckt att upphandlingens utvärderingsmodell avseende den skriftliga presentationen är tydlig, men ifrågasätter själva utvärderingen. Domstolen bör vid sin bedömning utgå från att den upphandlande myndig-

heten själv har bäst förutsättningar att utvärdera anbuden. Den upphandlande myndighetens bedömning bör därför enligt flera kammarrättsdomar godtas om det inte finns uppenbara skäl för en annan bedömning. Några sådana uppenbara skäl till annan bedömning har Nya Samtid inte visat.

Genomgående för de bör-krav, där Nya Samtid anser att Artvises anbud fått för hög poäng, gäller att en viss poäng ges till ett anbud som erbjuder en efterfrågad funktion och 0 poäng till ett anbud som inte erbjuder funktionen. För två av kraven, A6:2 och B6:17, kan en tredje mellanliggande poängnivå erhållas om kravet uppfylls delvis. Genomgående ligger det i formuleringen av kravet att det inte är möjligt att beskriva *hur* kravet är uppfyllt och detta saknar också relevans för bedömningen av om kravet är uppfyllt. Artvise har i samtliga punkter gjort en tydlig utfästelse om att den efterfrågade funktionen kommer att ingå i den erbjudna lösningen. För dessa utfästelser har Artvise fått poäng. TFV:s bedömning av Artvises anbud har varit riktig för samtliga punkter som åberopats av Nya Samtid.

Poängsättningen av Nya Samtids svar avseende krav A4:9 är korrekt. Då Nya Samtid har redovisat att samtliga ikoner har tooltip har TFV bedömt att bör-kravet uppfylls och Nya Samtid har därmed fått 5 poäng. I sitt anbud har Nya Samtid har redovisat att systemet inte har några bilder och därmed inte några bildtexter. I ansökan om överprövning gör Nya Samtid en utfästelse rörande bilder och bildtexter som inte fanns med i anbudet. En lösning som enbart erbjuder tooltip bedöms inte uppfylla kravet på ett mycket bra/utmärkt sätt. Detta är grunden till att TFV tilldelade Nya Samtid 5 poäng i stället för 10.

När det gäller kravet B5:11 medger TFV att Nya Samtid borde ha tilldelats 15 poäng i stället för 0 poäng. Eftersom Nya Samtid trots ytterligare 15 poäng inte skulle ha tilldelats kontraktet kan bolaget inte anses ha lidit skada p.g.a. TFV:s felaktiga bedömning.

Sammanfattningsvis har TFV i sin bedömning inte avvikit från vad som angetts i förfrågningsunderlaget eller tagit ovidkommande hänsyn. Nya Samtid har inte kunnat visa på något krav som inte är uppfyllt i anbudet från Artvise. Grund för ingripande mot upphandlingen saknas.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Grundläggande bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Frågan i målet är i första hand om Artvises anbud kan anses ha undertecknats av behörig företrädare för bolaget i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget.

I anbudsförfrågan avsnitt 2.4.1. anges att *anbudet* ska undertecknas av behörig företrädare för anbudsgivaren. Kravet är således att anbudet ska undertecknas. Det anges inte närmare var i anbudshandlingarna undertecknandet ska göras. Sist i det särskilda anbudsförmuläret finns en förberedd position med rubriken *Underskrift av behörig företrädare hos anbudsgivaren*. Enligt förvaltningsrättens uppfattning ligger det närmast till hands, att uppfatta

kravet i anbudsfrågan på undertecknande, som att underskriften skulle göras på avsedd plats i anbudsformuläret. Något uttryckligt krav på detta kan dock inte utläsas i det aktuella avsnittet i anbudsfrågan. Inte heller kan vad som sägs i inledningen till anbudsformuläret – att anbudsgivaren ska *kontrollera noga att samtliga krav är besvarade* – entydigt tolkas som ett sådant krav.

Förvaltningsrätten anser således att det inte i förfrågningsunderlaget finns något tydligt skall-krav om att undertecknande av anbudet måste göras i den särskilda positionen i anbudsformuläret. Det skulle därmed strida mot principen om transparens att förkasta Artvise's anbud på den grunden att undertecknandet inte gjordes i den positionen. Det framgår däremot tydligt i avsnittet 2.4.1. i anbudsfrågan att *anbudet* måste undertecknas av behörig företrädare för anbudsgivaren. Förvaltningsrätten konstaterar i den frågan att Nya Samtid inte ifrågasatt att behörig företrädare för Artvise undertecknat annan handling än anbudsformuläret och att detta innebär att anbudet undertecknats i enlighet med kravet i anbudsfrågan. Parterna är således eniga i det avseendet. Förvaltningsrätten anser mot den bakgrunden att TFV inte brutit mot likabehandlingsprincipen genom att inte förkasta Artvise's anbud på den nu diskuterade grunden.

I anbudsfrågan punkten 4.5 *Kravspecifikation* anges att "*Anbudsgivaren förväntas ge så utförliga svar på hur kraven uppfylls (beskrivningsdelen i kravspecifikationen), alternativt inte uppfylls (detta gäller endast för börkrav), att de ger tillräcklig information i prövnings- och utvärderingsarbetet*".

När det gäller utformningen av börkraven i kravspecifikationens punkter A6:2, B1:12, B2:9, B3:13 B5:11 och B6:17 konstaterar förvaltningsrätten att det visserligen i specifikationen finns en rubrik som anger att *Anbudsgivaren beskriver hur kravet uppfylls*. I varje punkt finns dock ett klart definie-

rat krav på olika funktioner som bör ingå i systemet. Det anges att viss poäng erhålls om kravet uppfylls och 0 poäng om det inte uppfylls. Modellen erbjuder således inget utrymme för bedömning och poängsättning av hur väl den erbjudna funktionen tillgodoser det aktuella behovet. Även om det finns en position i blanketten där anbudsgivaren anmodas beskriva hur respektive krav uppfylls, talar modellen för att TFV inte förväntat någon mer utförlig beskrivning av hur bör-kraven uppfylls. Snarare ger modellen intryck av att anbudsgivaren när det gäller de ovan angivna punkterna närmast förväntas bekräfta vilka av de ställda bör-kraven som uppfylls. Artvise har också bekräftat att bör-kraven uppfylls, dels med att svara *Ja* i angiven position, dels med en kortfattad text som anger vilka funktioner som erbjuds.

Det får antas att kravet i anbudsförfrågan på beskrivning av hur ett krav på föremålet för upphandlingen uppfylls, har som syfte att beskrivningen ska ge tillräcklig information i den upphandlande myndighetens prövnings- och utvärderingsarbete. Ett sådant krav lämnar stor frihet för den upphandlande myndigheten att bestämma vilka beskrivningar som kan godtas. Med hänsyn till kalkylbladets utformning i det aktuella avseendet anser förvaltningsrätten att det inte framkommit anledning att ifrågasätta TFV:s poängsättning av Artvise's anbud när det gäller nu diskuterade bör-krav.

Av kravspecifikationen punkt A4:9 framgår att för att bokningssystemets användarsnitt ska anses vara anpassat till personer med funktionshinder ska funktionerna bildtexter och s.k. tooltip ingå. Vidare framgår att 5 poäng tilldelas om bör-kravet uppfylls och 10 poäng om bör-kravet uppfylls på ett bra/utmärkt sätt. Den tolkning av ordalydelsen som får anses ligga närmast till hands är att 5 poäng tilldelas anbud där det bekräftas att funktionerna bildtexter *och* tooltip erbjuds medan 10 poäng förbehålls anbud som erbjuder något extra i sammanhanget. TFV har emellertid tillämpat en mer generös poängsättning där den leverantör som erbjudit någon av de aktuella funktionerna fått 5 poäng och den som erbjudit båda fått 10 poäng. Det står

klart att Nya Samtid i anbudet erbjudit tooltip men inte bildtexter. TFV har tilldelat anbudet 5 poäng i denna position. Förvaltningsrätten anser inte att TFV genom poängsättningen brutit mot likabehandlingsprincipen och inte heller till Nya Samtids nackdel mot principen om öppenhet eller transparens eller någon annan bestämmelse i LOU.

När det gäller punkten B5:11 i kravspecifikationen har TFV medgett att Nya Samtids anbud borde ha tilldelats 15 poäng i stället för 0 poäng men att Nya Samtid ändå inte hade tilldelats kontraktet, varför bolaget inte lidit skada till följd av den felaktiga bedömningen. Förvaltningsrätten konstaterar att det inte hade påverkat den rangordning som utvärderingen resulterade i om Nya Samtids anbud tilldelats ytterligare 15 poäng. Detsamma gäller för övrigt om anbudet också tilldelats ytterligare 5 poäng i punkten A4:9, dvs. sammanlagt ytterligare 20 poäng. Även om TFV brutit mot principen om likabehandling genom bedömningen av Nya Samtids svar i punkten B5:11 har detta således inte medfört att bolaget lidit eller riskerar att lida skada.

Sammantaget finner förvaltningsrätten att förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU inte föreligger i målet. Nya Samtids ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Susanne Nilsson
Rådman

Föredragande jurist i målet har varit Per Olofsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

